

Охорона культурної спадщини:

анотований бібліографічний список

2020. – Вип. 5. – 8 с.

<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>)

1. Вийшла книга про кладовища Тернопільщини // Волин. монітор. – 2020. – 23 квіт. – (№ 7/8). – С. 3. *У виданні основну увагу приділено класицистичним вотивним скульптурам (встановленим на знак подяки), іконографічним типам Матері Божої, надгробним фотографіям, формам надгробків поміщиків на цвинтарях, розташованих на території колишнього Тернопільського повіту.* Текст: <http://monitor-press.com/ua/>

2. Десятерик Д. Славко, скажи щось [Електронний ресурс] / Дмитро Десятерик // День. – 30 квіт. (№ 79). – Електрон. дані. *У контексті призначення арт-директора з формування експозиції Меморіального центру «Бабин Яр» (латинська аббревіатура — ВУНМС) скандально відомого російського режисера Іллі Хржановського, акцентовано увагу на відсутності будь яких коментарів з цього питання народного депутата України 9-го скликання, одного з членів наглядової ради міжнародної організації «Меморіал Голокосту «Бабин Яр» Святослава Вакарчука.* Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/den-ukrayiny/slavko-skazhy-shchos>

3. Зрізаючи гроші на культуру та науку, «Зе-команда» подвоїла бюджет податковій міліції, яку обіцяла ліквідувати [Електронний ресурс] // Радіо Свобода : [укр. інформ. сайт]. – 2020. – 5 трав. – Електрон. дані. *Зазначено, що збільшення бюджету на податкову міліцію Верховна Рада України затвердила під час перегляду бюджету України на 2020 рік, тоді ж коли урізали витрати на Український культурний фонд, підтримку*

української книги, фінансування Суспільного мовника та наукові дослідження. Текст: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-schemes-podatkova-politsiya-hroshi/30592554.html>

4. Іванець А. Чи вціліє музей просто неба? / Андрій Іванець // Уряд. кур'єр. – 2020. – 24 квіт. (№ 78). – С. 3. *Йдеться про проблему охорони та збереження пам'яток історії, археології, архітектури і мистецтва Криму, які перебувають під загрозою знищення внаслідок політики окупаційної влади. Надано інформацію про музейні установи та культурні пам'ятки Криму, які перебували на державному обліку на момент нападу Росії на Україну в 2014 р. Зазначено, що у супереч міжнародному праву, в 2014 - 2015 роках ухвалено нормативні акти нелегітимної "Республіки Крим" і влади Російської Федерації (РФ) про оголошення об'єктів культурної спадщини Криму "невід'ємною частиною національного багатства і надбанням народів Російської Федерації" та спрощено процедуру внесення кримських пам'яток до реєстру об'єктів культурної спадщини РФ, внаслідок чого майже всі профільні наукові та музейні установи Криму вимушено перереєструвалися за російським законодавством. Крім того, під виглядом так званої "реставрації" руйнуються або демонтуються цінні пам'ятки історії та архітектури. Усі археологічні роботи в окупованому Криму ведуть із порушеннями українського законодавства і міжнародного права, триває також незаконне вивезення пам'яток культурної спадщини із Криму в Росію або інші країни. Наголошено, що у розв'язаній проти України гібридній війні Росія намагається використати культурну спадщину як ідеологічну зброю, щоб виправдати свої протиправні дії на міжнародній арені. Акцентовано увагу, що обов'язок української влади і тих сил, які прагнуть підтримати світовий правопорядок, - захистити цінний культурний спадок на окупованій території Криму.* Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/chi-vciliye-muzej-prosto-neba/>

5. Козирєва Т. У Львові розпочалася друга стадія робіт з відновлення мозаїки Володимира Патики [Електронний ресурс] / Тетяна Козирєва // День. – 2020. – 1 трав. (№ 80/81). – Електрон. дані. *Подано інформацію, що у Львові розпочалася друга стадія робіт з відновлення мозаїчного полотна «Море і риби» на вул. Володимира Великого народного художника України, лауреата Національної премії ім. Шевченка, почесного громадянина Львова Володимира Йосиповича Патики. Акцентовано увагу на тому, що знищена пам'ятка має надзвичайну вагу з погляду інтелектуальної, культурної та політичної історії.* Текст:

<https://day.kyiv.ua/uk/article/kultura/u-lvovi-rozpochalasya-druga-stadiya-robit-z-vidnovlennya-mozayiky-volodymyra-patyka>

6. Кушнір Б. Долю Дрогобицької солеварні вирішували без міського голови [Електронний ресурс] / Богдан Кушнір // Голос України. – 2020. – 22 квіт. (№ 69). – Електрон. дані. *Йдеться про нараду в Львівській облдержадміністрації (ОДА), під час якої обговорили питання збереження унікальної археологічної та історичної пам'ятки — Дрогобицької солеварні, якій виповнилося понад 700 років. Зазначено, що після звернення до Кабінету Міністрів народних депутатів Ростислава Тістика та Ореста Саламахи Фонд держмайна України взяв солеварню на свій баланс та вилучив зі списків підприємств, що підлягають приватизації. В. о. директора департаменту архітектури Оксана Ткачук зауважила, що нині важливо зафіксувати межі охоронної зони цієї пам'ятки, щоб у майбутньому запобігти незаконній житловій забудові, а заступник голови ОДА Юрій Холод запропонував напрацювати сучасну дієву економічну концепцію розвитку солеварні і представити її Фонду держмайна і громадськості.* Текст:

<http://www.golos.com.ua/article/330192>

7. Кушнір Б. За пошкодження археологічної пам'ятки — кримінальне провадження [Електронний ресурс] / Богдан Кушнір // Голос України. – 2020. – 7 трав. (№ 77). – Електрон. дані. *Йдеться про відкриття кримінального провадження за самовільне спорудження сакральної*

скульптури у заповіднику "Стільське городище" у Миколаївському районі на Львівщині. Зазначено, що територію нинішнього "Стільського городища" у VIII - X століттях заселяли білі хорвати, а унікальне городище було столицею Білої Хорватії, праатьківщини сучасної Хорватії. В 2001 році Кабінет Міністрів України вніс "Стільське городище" до переліку пам'яток археології національного значення, а в 2015 році "Стільське городище" стало історико-культурним заповідником. Комісія Львівської обласної адміністрації (ОДА), створена з питань ситуації у "Стільському городищі", констатувала, що жодних дозволів від місцевої влади чи інших установ на будівництво чи спорудження пам'ятника на території заповідника місцева громада не мала. Текст:

<http://www.golos.com.ua/article/330649>

8. Кушнір Б. Як реставратори стають банкрутами [Електронний ресурс] / Богдан Кушнір // Голос України. – 2020. – 6 трав. (№ 76). – Електрон. дані. *Йдеться про ситуацію навколо державного науково-реставраційного інституту "Укрзахідпроектреставрація" в зв'язку з судовим позовом управління комунальної власності Львівської міської ради, яка вимагає через суд визнати інститут банкрутом через борг міському бюджету за оренду частини комплексу монастиря Бернардинів. Зазначено, що державне підприємство "Укрзахідпроектреставрація" створено 1957 року й працювало на території дев'яти областей України. Завдяки його колективу врятовано низку пам'яток архітектури, а одним із основних завдань інституту був підбір шедеврів народної архітектури для внесення їх до списку ЮНЕСКО. Зазначено, що в листі до редакції газети "Голос України" працівники інституту, представники творчої інтелігенції та громадських організацій просять голову міської ради Андрія Садового відкликати позов про банкрутство і разом з Міністерством розвитку громад та територій зберегти унікальний пам'яткоохоронний науково-дослідний та реставраційний осередок України.* Текст:

<http://www.golos.com.ua/article/330597>

9. Луговая Ю. На Львовщине разгорелся скандал вокруг уничтожения памятника археологии [Электронный ресурс] / Юлия Луговая // Fakty.ua : [веб-сайт]. – 2020. – 5 мая. – Электрон. данные. *Йдеться про те, що на Львівщині у селі Дуброва Миколаївського району заради облаштування каплиці зі скульптурою Матері Божої зруйнували пам'ятник археології - язичницьке «Стільське городище». Наведено коментарі директора історико-культурного заповідника «Стільське городище» Ореста Корчинського, який підтвердив, що на території заповідника ведуться роботи зі спорудження каплиці, але цей проект з ним ніхто не погоджував. На його думку, ініціатори створення каплиці фактично скористалися пандемією коронавірусу для самозахоплення історичної пам'ятки.* Текст: <https://fakty.ua/342803-na-lvovcshine-razgorelsya-skandal-vokrug-unichtozheniya-arheologii-foto>

10. Марголіна І. Візуальна біблійна історія [Електронний ресурс] / Ірина Марголіна; спілкувалася Марія Чадюк // День. – 2020. – 17 квіт. (№ 71/72). – Електрон. дані. *Подано матеріали розмови з кандидаткою історичних наук, дослідницею, яка вже майже 40 років вивчає Кирилівську церквицю, пам'ятку архітектури, Іриною Марголіною. Основні теми бесіди – про унікальні сюжети, що збереглися в храмі, самостійну позицію Української Церкви в XVII ст. та Богородицю, яка немовби пригортає до себе глядача.* Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/vizualna-bibliyna-istoriya>

11. Мороз К. І через 118 років його Будинок із химерами манить до себе туристів з усього світу / Костянтин Мороз // Волинь нова. – 2020. – 23 квіт. (№ 17). – С. 12. *Зазначено, що завдяки шедеврам архітектора Владислава Городецького в Києві можна насолоджуватися будівлею Національного художнього музею, Караїмською кенасою, Миколаївським костелом, Будинком із химерами на Банковій (детально розглянуто історію споруди). Вказано, що у творчому доробку славетного зодчого численні споруди: храми, палаци, маєтки, музеї, мавзолеї, лікарні, виставкові*

павільйони, заводи і фабрики. Він за життя спорудив собі не один пам'ятник. Текст: <https://www.volyn.com.ua/newspapers>

12. Скрипник В. Фермер з родиною відновили храм, якому 244 роки / Віктор Скрипник // *Ria* (Вінниця). – 2020. – 22 квіт. (№ 16). – С. 12. *Йдеться про те, що церква Святої Покрови у селі Мала Ростівка Оратівського району знову служить людям. Зазначено, що від занепаду її врятував місцевий фермер Микола Мотузюк. Мало хто вірив, що йому вдасться це зробити. Святиня була у напіврозваленому стані. Понад п'ять років тривали роботи. Одночасно вели пошук документів, щоб дізнатися дату забудови.* Текст: <https://vn.20minut.ua/pdf/view/6459>

13. Солоненко М. Лабіринтами давнього волинського храму [Електронний ресурс] / Максим Солоненко // *Голос України*. – 2020. – 23 квіт. (№ 70). – Електрон. дані. *Йдеться про завершення чергового етапу реконструкції підземель кафедрального костелу святих апостолів Петра і Павла в Луцьку, зведеного у 1616 - 1646 роках за проектом італійського архітектора Джакомо Бріано. В радянський час в підземеллях облаштували овочеві склади і лише в 1991 році костел повернули католицькій громаді. На урочистостях з нагоди завершення чергового етапу реконструкції директор Державного історико-культурного заповідника "Старе місто" Павло Рудецький відзначив, що відреставровані підземелля стануть новим цікавим туристичним об'єктом Луцька, а настоятель кафедрального костелу святих апостолів Петра і Павла, отець-канонік Павло Хом'як наголосив, що "сьогоднішня подія — чудовий приклад співпраці віри й розуму, церкви і керівництва історико-культурного заповідника". Учасники церемонії вшанували пам'ять краєзнавця Олега Виноградова, завдяки якому підземелля почали розчищати та досліджувати.* Текст:

<http://www.golos.com.ua/article/330231>

14. Україна присоєдиниться к Гаагской конвенции о защите культурных ценностей [Електронний ресурс] // *Юрид. практика*. – 2020. –

1 мая. – Электрон. данные. Зазначено, що 30 квітня 2020 року парламент ухвалив Закон «Про приєднання України до Другого протоколу до Гаазької конвенції про захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту 1954 року» (законопроект № 0036). Згідно з документом, Україна приєднається до Другого протоколу до Гаазької конвенції про захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту 1954 року, прийнятому 26 березня 1999 року в Гаазі, який вступає в силу для України негайно після здачі на зберігання Генеральному директору ЮНЕСКО документа України про приєднання. Вказано, що протокол встановлює додаткові обмеження в застосуванні принципу «військової необхідності», вводить інститут «поширеного захисту». Протоколом розвинено і регламентовано питання кримінального переслідування за злочини проти культурних цінностей, він значно розширює і посилює відповідальність за злочини у сфері охорони культурної спадщини в разі збройного конфлікту. Також Протокол передбачає захист культурних цінностей на окупованій території. Текст: <https://pravo.ua/ukraina-prisoedinitjsja-k-gaagskoj-konvencii-o-zashhite-kulturnyh-cennostej/>

15. Чорна С. В архіві Ватикану знайдено лист Андрея Шептицького, який рятував євреїв під час Голокосту [Електронний ресурс] / Світлана Чорна // Голос України. – 2020. – 6 трав. (№ 76). – Електрон. дані. *Йдеться про виявлення дослідниками з Мюнстерського університету у відкритому Ватиканом напередодні коронавірусного карантину архіві Пія XII листа духовного лідера українців митрополита Української греко-католицької церкви (УГКЦ) Андрея Шептицького до Папи Римського, написаного у серпні 1942 року. У листі предстоятель УГКЦ називав окупаційний німецький режим "відверто диявольським" та сповіщав про факти масового винищення нацистами євреїв в Україні. Як повідомляє Релігійно-інформаційна служба України, впливова ізраїльська газета "The Jerusalem Post" висловила припущення, що нова інформація про*

митрополита допоможе у справі визнання Андрея Шептицького Праведником народів світу. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/330551>

16. Чорна С. На порядку денному – питання популяризації культурної спадщини [Електронний ресурс] / Світлана Чорна // Голос України. – 2020. – 15 трав. (№ 81). – Електрон. дані. *Йдеться про засідання в режимі відеоконференції Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань гуманітарної та інформаційної політики, на якому розглянуто низку питань щодо підтримки культури, інформаційної безпеки та захисту дітей. Після обговорення проекту Постанови № 3330 про Програму діяльності Кабінету Міністрів України, народні депутати ухвалили рішення рекомендувати відправити документ на доопрацювання з урахуванням наданих пропозицій. Як зазначила народний депутат Євгенія Кравчук, запропоновано "врахувати у Програмі питання доступності культурних послуг, широких можливостей для створення якісного культурного та креативного продукту, популяризації культурної спадщини, розвитку кінематографу, посилення інформаційної безпеки та протидії інформаційній агресії".* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/330851>

Підготовлено відділом інформаційного забезпечення органів влади

Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого

Відповідальний за випуск: Зайченко Н.Я.

18.05.2020 р.